

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kuntalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntalakia. Esityksen tavoitteena on parantaa maakuntien liittojen toimintaedellytyksiä ja lisätä liittojen päätöksenteon kansanvaltaisuutta. Tavoitteen saavuttamiseksi kuntalaisa ehdotetaan säädettäväksi, että maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen jäsenen tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja ja tässä toimitelmässä edustettuina olevien poliittisten ryhmien ääniosuuksien tulee vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa sää-

detyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Alueellisen edustavuuden turvaamiseksi jokaisella jäsenkunnalla tulisi olla vähintään yksi edustaja maakunnan liiton ylimässä päättävässä toimitelmässä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovellettaisiin kuitenkin vasta valittaessa jäseniä maakunnan liiton ylimpään päättävään elimeen tämän lain voimaantulon jälkeen ensiksi toimitettavien kunnallisvaalien jälkeen.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1. Nykytila	3
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	3
1.2. Nykytilan arviointia	3
2. Esityksen tavoitteet	4
2.1. Tavoitteet	4
2.2. Keinot tavoitteiden toteuttamiseksi	4
Yleistä	4
Valtuustojen kokonaisuuden jakaminen poliittisten ryhmien kesken	5
Lisä-äänien ja -jäsenien käyttäminen	5
Jokaisen kunnanvaltuustoryhmän edustus	5
Maakuntien liittojen kuntien edustajainkokous	5
Yhteenveto	5
3. Ehdotetut muutokset	6
4. Esityksen vaikutukset	6
4.1. Vaikutukset yleensä	6
4.2. Taloudelliset vaikutukset	6
5. Asian valmistelu	7
6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	7
6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista	7
7. Voimaantulo	7
LAKIEHDOTUS	
Laki kuntalain muuttamisesta	8

PERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Maakuntien liitoista ja niiden tehtävistä säädetään alueiden kehittämisestä annetussa laissa (1135/1993), jäljempänä *aluekehityslaki*. Lain 2 §:n 2 momentin mukaan aluekehitysviranomaisena toimii maakunnallisesta edunvalvonnasta ja seutukaavoituksesta huolehtiva kuntayhtymä (maakunnan liitto) maakuntajakolaissa (1159/1997) tarkoitettussa maakunnassa.

Aluekehityslain 3 §:n mukaan aluekehitysviranomainen huolehtii toimialueellaan yleisestä aluepoliittisesta suunnittelusta, lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen aluekehittämishojelmien valmistelusta ja niiden toteutumisen seurannasta sekä aluehallintoviranomaisille kuuluvien aluekehitystoimenpiteiden yhteensovittamisesta. Suunnitelmat ja ohjelmat valmistellaan yhteistyössä valtion ja kuntien viranomaisten sekä alueella toimivien yritysten ja järjestöjen kanssa. Lain 4 §:n 2 momentin mukaan aluekehitysviranomainen hyväksyy aluekehittämishojelmat.

Maakunnan liitto vastaa aluekehityslain 3 §:n 3 momentin mukaan maakunnan yleisestä kehittämisestä sekä edistää kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä. Aluekehitysviranomainen hoitaa pykälän 4 momentin mukaan myös tehtäviinsä liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä.

Maakunnan liitto huolehtii rakennuslain (370/1958) mukaisesti myös seutukaavoituksesta.

Maakuntien liitot ovat kuntayhtymiä, joilla on aluekehitys- ja aluesuunnittelutehtäviä. Kuntalain (365/1995) 81 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymässä jäsenkuntien päätösvaltaa käyttää joko kuntayhtymän yhtymäkokous tai muu perussopimuksessa sovittu toimielin, yleensä yhtymävaltuusto. Kuntalaissa tai muussakaan laissa ei ole säännöksiä maakuntien liittojen valtuustojen poliittisesta edustavuudesta.

Kuntalain 81 §:n 4 momentin mukaan kuntayhtymien ja siten myös maakuntien liittojen hallituksien kokoonpanojen tulee vastata maakuntien poliittisia voimasuhteita.

Kaikissa maakuntien liitoissa ylin toimielin

on tällä hetkellä valtuusto. Lähes kaikissa maakuntien liitoissa jäsenkuntien valtuustot valitsevat liittojen valtuustot. Valtuustoissa jäsenten äänimäärät perustuvat pääsääntöisesti heidän edustamiensa kuntien asukaslu-kuun.

Jäsenkuntien edustus on valtuustoja koottaessa katsottu poliittista edustavuutta tärkeämmäksi. Käytännössä poliittinen edustavuus on maakuntien liitoissa otettu huomioon vaihtelevin tavoin. Eräissä maakuntien liitoissa on valtuustojen kokoonpano saatu vastaamaan maakunnan poliittisten ryhmien voimasuhteita alueellisen edustavuuden ohella.

1.2. Nykytilan arviointia

Kokonaisuutena arvioiden poliittinen edustavuus ei toteudu maakuntien liittojen valtuustoissa.

Maakuntien liittojen ylimpien päättävien elinten poliittinen edustavuus on noussut aikaisempaa tärkeämmäksi niiden toimialan kehityksen myötä. Kansalaisille suoraan palveluja tuottaviin kuntayhtymiin, kuten sairaanhoito- tai koulutustehtäviä hoitaviin kuntayhtymiin verrattuna maakuntien liittojen aluekehitys- ja kaavoitustehtävät edellyttävät huomattavasti voimakkaampaa erilaisten yhteiskuntapoliittisten näkemysten esiin pääsemistä päätöksenteossa. Myös eurooppalainen kehitys, joka ilmenee muun ohessa Euroopan neuvostossa valmisteltavassa alueellisen itsehallinnon peruskirjassa, lisää tarvetta poliittisen edustavuuden turvaamiseen maakuntien liitoissa.

Jäsenkuntien edustus on kuntayhtymien valtuustojen kokoonpanossa perinteisesti ollut tärkein tekijä. Käytännössä tällä tarkoitetaan valtuutettujen äänivallan ja paikkojen jakoa jäsenkunnittain siten, että suuret kunnat saavat enemmän äänivaltaa kuin pienet. Valtuustoissa äänivaltaa jaetaan ainakin asukasluvun tai maksuosuuksien suhteessa. Usein yhden kunnan edustajien yhteistä äänivaltaa on rajoitettu, jotta yhdellä tai muutamalla suurella kunnalla ei olisi valtuustossa ylivaltaa. Maakuntien liitoissa, jotka koostuvat kovin erikokoisista kunnista, jäsenkuntien edustuksen tasapainottaminen on erityisen tärkeää.

Jäsenkuntien edustus on välttämätön kuntayhtymähallinnon peruseriaatteiden kannalta. Kunnat voivat antaa sekä yleiseen toimialaansa että erityistoimialaansa kuuluvia tehtäviä maakuntien liitoille, ja nämä saavat myös rahoituksensa kunnilta. Tämän vuoksi kuntien osallistuminen maakunnan liiton päätöksentekoon valtuustossa on erittäin tärkeää.

Maakuntien liittojen valtuustoissa ei siten voida järjestää poliittista edustavuutta siten, että jäsenkuntien edustus kärsisi. Järjestelmän rakenne edellyttää maakuntien liittojen kiinteää yhteyttä jäsenkuntiin, minkä vuoksi maakuntien liittojen valtuustoissa tulee jokaisella jäsenkunnalla olla ainakin yksi edustaja.

2. Esityksen tavoitteet

2.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on parantaa maakuntien liittojen toimintaedellytyksiä ja tehostaa niiden kansanvaltaista ohjausta.

Tällä hetkellä maakuntien liittojen valtuustot eivät kokonaisuutena edusta alueidensa poliittista jakautumaa.

Maakuntien liittojen ylimpien päättävien toimielinten poliittista edustavuutta yleisesti puoltavia tekijöitä ovat ainakin seuraavat seikat:

- maakuntien liitot ovat tehtäviensä vuoksi merkittävä osa kunnallishallintoa ja näin ollen niiden tulisi olla demokraattisia,

- jos maakuntien liittojen ylimpien päättävien toimielimien poliittinen jakauma olisi sama kuin väestön keskuudessa, se voisi lähentää niiden päätösvallan käyttöä väestön niiden suhteen ollessa muuten välillinen,

- maakuntien liittojen ylimpien päättävien toimielimien poliittinen edustavuus vahvistaisi niiden asemaa suhteessa liittojen hallitukseen ja ulkopuolisiin tahoihin,

- maakuntien liittojen sisäiset kitkat, jotka johtuvat hallitusten ja valtuustojen erilaisista poliittisista kokoonpanoista, poistuisivat.

Maakuntien liittojen ylimpien päättävien toimielinten poliittisen edustavuuden yleiseen järjestämiseen liittyviä kielteisiä vaikutuksia voisivat olla seuraavat seikat:

- järjestelyt rajoittavat jossain määrin kuntien valtaa valita edustajansa liittojen ylimpiin päättäviin toimielimiin vapaasti, mikä

vaikeuttaa kunnan valtuustoryhmien luottamustoimien jakoa,

- kuntayhtymäjärjestelmä tulisi epäyhtenäisemmäksi, jos poliittista edustavuutta vaadittaisiin vain maakuntien liitoissa,

- järjestelyt saattaisivat etäännyttää maakuntien liittoja jäsenkunnistaan.

Maakuntien liittojen tehtävät edellyttävät erilaisten yhteiskuntapoliittisten näkemysten pääsemistä esiin päätöksenteossa voimakkaammin kuin muiden kuntayhtymien tehtävät. Kuntayhtymäjärjestelmän yhtenäisyyden kannalta maakuntien liittojen ylimpien päättävien toimielimien poliittisella edustavuudella ei ole käytännön merkitystä, koska maakuntien liitot ovat luonteeltaan ja tehtäviltään erilaisia kuin palveluja suoraan kansalaisille tuottavat kuntayhtymät. Muiden haitoiksi katsottavien seikkojen osalta haitan suuruus riippuu hyvin paljon järjestelyistä, joilla poliittinen edustavuus pyritään saamaan aikaan.

2.2. Keinot tavoitteiden toteuttamiseksi

Yleistä

Maakuntien liittojen valtuustojen poliittiseen edustavuuteen vaikuttavat valtuutettujen valintamenetelmä, valtuutettujen keskinäisen äänivallan jakautuminen ja eri poliittisia suuntauksia edustavien valtuutettujen määrä. Jäsenten lukumäärä ja heidän äänivaltansa vaihtelevat maakuntien liitoissa. Pääsääntöisesti valtuutettujen äänimäärät määräytyvät sen mukaan, mitä kuntaa he edustavat valtuustossa. Eri kuntien valtuutettujen lukumäärän ratkaisee yleensä kuntien väkiluku. Poliittiseen edustavuuteen ja siihen liittyvään alueelliseen edustavuuteen liittyvät oleellisesti kysymykset siitä, kuinka monta valtuutettua mistäkin kunnasta valitaan ja millaista äänimäärää kukin käyttää. Päätöksenteossa poliittisen edustavuuden kannalta oleellista on eri ryhmien välinen äänivallan jakautuminen.

Poliittisen edustavuuden järjestäminen ei voi poistaa alueellisen edustavuuden periaatetta, koska maakuntien liitot saavat osan tehtävistään ja rahoituksensa niihin kuuluvilta kunnilta.

Maakuntien liittojen valtuustojen valitseminen vaaleilla tuottaisi selkeän poliittisen edustavuuden ja valtuutuksen. Vaaleilla valittu alueellinen toimielin kuitenkin supistaisi väistämättä kuntien kansainvälisesti katsoen

poikkeuksellisen laajaa toimivaltaa ja siirtäisi päätöksentekoa kauemmas kansalaisista. Suomen vahva ja demokraattinen kuntahallinto mahdollistaa maakuntien liittojen kansanvaltaisuuden perustamisen paikallistason rakenteille.

Tätä esitystä valmisteltaessa on keinoina esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi selvitetty lähemmin neljää vaihtoehtoa.

Valtuustojen kokonaisuäänimäärän jakaminen poliittisten ryhmien kesken

Yksi vaihtoehto poliittisen edustavuuden aikaansaamiseksi maakuntien liittojen valtuustoissa on jakaa liiton valtuuston yhteenlaskettu äänimäärä ensiksi puolueiden ja muiden ryhmien kesken viimeksi toimitettujen kunnallisvaalien perusteella. Tämän jälkeen kunnissa jaettaisiin alustavasti niiden valtuustopaikat ryhmien kunnallisvaaleissa saaman kannatuksen mukaan. Alustavan jaon jälkeen olisi tarkistettava, miten hyvin saatu jakauma vastaa ensimmäistä laskelmaa ja tehtävä tarpeelliset vaihdot eri kunnissa.

Tähän vaihtoehtoon voidaan yhdistää valtuutettujen määrän ja heidän äänivaltansa rajaaminen siten, että eri kunnista valittavien valtuutettujen lukumäärä olisi nykyistä tasaisemmassa suhteessa kuntien asukaslukuihin. Kun samalla rajattaisiin äänivaltaa, jokainen ääni maakunnan liiton valtuustossa vastaisi suunnilleen yhtä suurta asukasmäärää.

Lisä-äänien ja -jäsenien käyttäminen

Toinen vaihtoehto luoda poliittista edustavuutta maakuntien liittojen valtuustoihin on lisä-äänien ja -jäsenien käyttäminen. Tällöin liittojen valtuustot valittaisiin kuten nytkin, minkä jälkeen tarkistettaisiin eri poliittisten ryhmien äänimäärien suhde heidän osuuteensa liiton jäsenkunnissa. Aliedustetut ryhmät saisivat lisä-ääniä niin paljon, että poliittisten ryhmien suhde toisiinsa olisi oikea.

Lisä-äänit voitaisiin käyttää usealla tavalla. Lisä-ääniä käyttämään voitaisiin valita jokaiseen ryhmään lisäjäsen. Lisäjäsen käyttäisi poliittisen ryhmän kaikkia lisä-ääniä, jotka voitaisiin jättää irrallisiksi tai oikaista eri kuntien ääniksi. Toisaalta lisä-äänit voitaisiin laskea jokaiselle ryhmälle jokaiseen kuntaan ja valita lisäjäsenet jokaisen kunnan lisä-ääniä saaviin ryhmiin, joilla ei edustajaa ole, käyttämään kyseisen kunnan ja ryhmän lisä-ääniä.

Jokaisen kunnanvaltuustoryhmän edustus

Kolmas tapa toteuttaa poliittinen edustavuus on valita liiton jokaisesta jäsenkunnasta sen jokaisesta kunnanvaltuustossa edustettuna olevasta ryhmästä yksi jäsen. Näin saataisiin valtuustoihin kaikkien kunnanvaltuutettujen saaneiden ryhmien edustus. Kutakin kuntaa edustavien liiton valtuutettujen äänimäärä jaettaisiin ryhmien kesken siinä suhteessa kuin ryhmien ehdokkaat ovat saaneet ääniä edellisissä kunnallisvaaleissa, jolloin ryhmien keskinäinen painoarvo vastaisi poliittista voimasuhdetta.

Maakuntien liittojen kuntien edustajainkokous

Neljäs vaihtoehto on liittojen valtuustojen jäsenten valinta jäsenkuntien edustajainkokouksissa, joihin kuntien valtuustot valitsisivat osallistujat. Tämytyypistä menettelyä käytetään jo nykyisin Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan liitoissa. Mainittujen liittojen perussopimuksissa edellytetään, että valtuustojen kokoonpano vastaa liiton alueen poliittista jakaumaa. Myös Suomen Kuntaliitossa käytetään vastaavaa menettelyä valittaessa sen valtuustoa.

Edustajainkokousten jäsenten äänivalta voitaisiin määrätä niin, että kuntien väkiluku ja myös poliittiset suhteet tulevat otetuiksi huomioon. Maakunnan liiton valtuutettujen valinnassa voitaisiin käyttää useita vaihtoehtoja. Kunnanvaltuustot voisivat asettaa ehdolle henkilöt, joiden joukosta edustajat valittaisiin, tai maakuntien valtuustot voisivat edustaa kuntia kollektiivisesti, jolloin jokaisesta kunnasta valittaisiin ainakin yksi valtuutettu. Valtuutettujen keskinäiset äänimäärät voisivat vaihdella, jolloin alueellinen painotus olisi mahdollista saada voimakkaammaksi kuin yksi ääni valtuutettua kohden periaatteella.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että vaihtoehtojen toimivuus riippuu osittain kunkin maakunnan olosuhteista. Maakuntien jäsenkuntien koon vaihtelu, poliittisen jakauman vaihtelu ja liitoissa omaksutut toimintamenetelmät vaikuttavat siihen, mikä menetelmä toimisi kussakin maakunnan liitossa parhaiten.

Edustajainkokous-vaihtoehto on ainoa ku-

vatuista vaihtoehtoista, joka on käytössä tällä hetkellä. Sen toimiminen kahdessa liitossa ei kuitenkaan takaa, että se olisi paras vaihtoehto kaikille maakuntien liitoille.

3. Ehdotetut muutokset

Edellä esitetyillä perusteilla esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että maakunnan liiton ylimmässä päättävässä toimielimessä edustettuina olevien poliittisten ryhmien ääniosuuksien tulisi vastata maakunnan alueella kunnallisvaaleissa syntynyttä poliittista jakaumaa suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Poliittisen edustavuuden käytännön toteuttaminen ehdotetaan jätettäväksi sovittavaksi kunkin maakunnan liiton perussopimuksessa.

Maakunnan liiton ylimpään päättävään elimeen edustuksen saavat ryhmät saataisiin d'Hondtin menetelmää käyttäen ja ääniosuudet sovitettaisiin näiden ryhmien kesken.

Maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen ryhmien ääniosuuksia sovitettaessa valtuustoissa edustettuina olevia ryhmiä voisivat olla puolueet sekä valitsijayhdistykset ja yhteislistat tietyin edellytyksin. Eri ryhmien äänien yhteen laskeminen edellyttäisi puolueiden ulkopuolisilta ryhmiltä riittävää keskinäistä yhteistyötä, johon ei riitä pelkäämään puolueiden ulkopuolisuus.

Eri ryhmien ääniosuudet ylimmässä päättävässä toimielimessä saataisiin laskemalla yhteen ryhmän maakunnan liiton eri jäsenkunnissa saamat äänet. Vaikka ryhmällä olisi valtuutettuja vain osassa jäsenkuntia, laskettaisiin äänet niistäkin kunnista, joissa ryhmällä ei ole valtuutettua. Ryhmät, joilla ei ole edustusta minkään jäsenkunnan valtuustossa, jätettäisiin laskennan ulkopuolelle.

Ehdotuksen mukaan maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen jäsenten tulisi olla jäsenkuntien valtuutettuja. Menettely vahvistaisi valtuuston demokraattista luonnetta ja osaltaan pitäisi yllä jäsenkuntien kontrollia kuntayhtymään nähden. Näin maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen jäsenillä olisi myös henkilökohtaisesti saatu valtuutus kuntalaisilta.

Ehdotuksen mukaan jokaisella jäsenkunnalla tulee olla vähintään yksi edustaja maakunnan liiton ylimmässä päättävässä toimielimessä. Menettelyn tarkoituksena on turvata jäsenkuntien valvonta maakunnan liitossa ja alueellisen edustavuuden säilyminen vahvana.

Maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen valinta jäisi sovittavaksi liiton perussopimuksessa. Ehdotus antaisi siten kullekin maakunnan liitolle mahdollisuuden perussopimuksessa sopia tarkoituksenmukaisimmasta tavasta toteuttaa ehdotetun lain edellyttämä poliittinen edustavuus. Laki jättäisi maakunnan liitolle liikkumavaraa poliittisen edustavuuden järjestämisessä paikallisten olosuhteiden mukaan.

Maakunnan liiton muita toimielimiä koskevat säännökset jäisivät ennalleen.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan maakunnan liiton muiden toimielimien kokoonpanosta olisi voimassa, mitä kuntalain 81 §:n 4 momentissa säädetään. Mainitun momentin mukaan muiden maakunnan liiton toimielinten kokoonpanon on vastattava alueen poliittista jakaumaa.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Vaikutukset yleensä

Ehdotettu uudistus muuttaisi maakuntien liittojen ylimpien päätöksentekielimien äänivallan jakoa vastaamaan maakunnan poliittisia voimasuhteita. Uudistus antaisi maakuntien liitoille liikkumavaraa poliittisen edustavuuden järjestämistavassa. Uudistus vahvistaisi maakuntien liittojen valtuustojen asemaa ja parantaisi liittojen toimintakykyä.

4.2. Taloudelliset vaikutukset

Uudistuksen taloudelliset vaikutukset rajoittuvat kustannuksiin, joita maakuntien liitoille aiheutuu perussopimuksien muuttamisesta ja mahdollisesta ylimmän päättävän elimen valintavan monimutkaistumisesta. Kustannuksien määrää on mahdotonta arvioida tarkasti, koska esitys jättää liitoille useita toimintavaihtoehtoja. Mahdolliset kustannukset ovat perussopimuksen muuttamisen ja ylimmän päättävän elimen valinnan yhteydessä syntyviä kokous-, matka- ja muita vastaavia palkkioita, joiden määrän arvioidaan olevan korkeintaan kymmeniä tuhansia markkoja maakunnan liittoa kohden vuodessa.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä virkatyönä yhteistyössä Suomen Kuntali-

ton kanssa. Valmistelussa on kuultu asiantuntijoina maakuntien liittojen johtoa ja kuntayhtymähallinnon asiantuntijoita. Esityksestä on pyydetty lausunnot ympäristöministeriöltä, Suomen Kuntaliitolta, maakuntien liitoilta sekä eduskunnassa edustettuina olevilta puolueilta. Lausuntokierroksella ollut esitysluonnos poikkesi tästä esityksestä siten, että luonnoksessa ehdotettiin maakuntien liittojen ylimpien päättävien elinten kokoonpanon sovittamista maakuntien poliittisten voimasuhteitten mukaisiksi sekä ehdotettiin ylimmän päättävän elimen valitsijaksi kuntien edustajainkokousta tapauksissa, joissa liiton perussopimuksessa ei sovittaisi toisin.

Useissa lausunnoissa suhtauduttiin kriittisesti edustajainkokoukseen maakunnan liiton ylimmän päättävän elimen valitsijana. Menettelyä pidettiin osittain byrokraattisena, sen pelättiin etäännyttävän maakuntien liitoja jäsenkunnistaan, ja sen sopivuutta kaikkiin maakuntien liittoihin epäiltiin. Lisäksi lausunnoissa katsottiin, että ylimmän päättävän toimielimen kokoonpanon sovittaminen vastaamaan maakunnan poliittista jakaumaa ei todellisuudessa toteuta edustavuutta, koska maakuntien liittojen valtuutetuilla on käytännössä erilaiset äänimäärät. Esitystä on muutettu siten, että lausunnoissa esiin tuodut epäkohdat on poistettu.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

6.1. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on helmikuussa 1998 annettu hallituksen esitys uudeksi Suomen Hallitusmuodoksi (HE 1/1998 vp). Kuntalain muutosta koskeva lakiehdotus on yh-

teensopiva ehdotetun uuden perustuslain kanssa.

Eduskunnalle on toukokuussa 1998 annettu hallituksen esitys vaalilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 48/1998 vp). Eduskunta on hyväksynyt esityksen ja Tasavallan Presidentti on vahvistanut lain 2 päivänä lokakuuta 1998 (714/1998). Kuntalain muutosta koskeva lakiehdotus on sovittu yhteen vaalilainsäädännön uudistuksen kanssa.

6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Euroopan neuvostossa valmistellaan Euroopan alueellisen itsehallinnon peruskirjaa. Euroopan neuvoston yhteydessä toimiva Euroopan paikallis- ja alueviranomaisen kongressi (Congress of Local and Regional Authorities of Europe, CLRAE) hyväksyi 5 päivänä kesäkuuta 1997 suosituksen mainitukseksi peruskirjaksi. Vaikka peruskirjan valmistelu on kesken ja sen sisältö muuttunee ennen lopullista hyväksymistä, on esityksessä otettu huomioon suosituksen suuntaviivat.

7. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovellettaisiin kuitenkin vasta valittaessa jäseniä maakunnan liiton ylimpään päättävään elimeen lain voimaantulon jälkeen ensiksi toimitettavien kunnallisvaalien jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 17 päivänä maaliskuuta 1995 annettuun kuntalakiin (365/1995) uusi 86 a § seuraavasti:

86 a §

Maakunnan liiton toimielinten kokoonpano ja valinta

Alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/1993) 2 §:ssä tarkoitetun maakunnan liiton ylimmän päättävän toimielimen jäsen-
ten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja, ja
toimielimessä edustettuina olevien poliittis-
ten ryhmien ääniosuuksien tulee vastata jä-
senkuntien valtuustoissa edustettuina olevien
eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa äänio-
suutta maakunnan alueella vaalilaissa
(714/1998) säädetyn suhteellisuusperiaatteen

mukaisesti. Jokaisella jäsenkunnalla tulee
olla vähintään yksi edustaja maakunnan lii-
ton ylimmässä päättävässä toimielimessä.

Maakunnan liiton muiden toimielinten ko-
koonpanosta on voimassa, mitä 81 §:n 4
momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Lakia sovelletaan valittaessa jäseniä
maakunnan liiton valtuustoon tai muuhun
ylimpään päättävään elimeen lain voimaan-
tulon jälkeen ensiksi toimitettavien kunnal-
lisvaalien jälkeen.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Jouni Backman